

* หมายเหตุมลพิษ

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

<http://www.pcd.go.th>

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปีที่ 7 ฉบับที่ 3 เดือนเมษายน-พฤษภาคม 2554

* รวมพลังความคิดเพื่อจัดการมลพิษ
ของประเทศไทย 5 ปีข้างหน้า

* ยุทธศาสตร์ลด คัดแยก และนำขยะกลับมาใช้ใหม่

* สถานการณ์ร้องเรียนมลพิษ ในรอบ 3 เดือน

กักกาย

หมายเหตุมลพิษ ฉบับที่ 3 มาพร้อมกับการรายงานความคืบหน้า การรวมพลังความคิดเพื่อจัดการ มลพิษของไทยในอีก 5 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2555-2559) ที่กรมควบคุมมลพิษจัดอย่างต่อเนื่อง จากนั้นตามไปดู สถานการณ์ร่องเรียมมลพิษในรอบ 3 เดือน ส่วนปัญหาขยะ มูลฝอย เรามียุทธศาสตร์ของ 3Rs การลดและคัดแยกขยะ มูลฝอยให้กลับมาใช้ใหม่ ซึ่งครอบคลุมทุกขั้นตอนของการจัดการ ของเสีย ภายใต้การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

และปิดท้ายด้วยเรื่องราวที่น่าสนใจและความหวังใจจาก คนไทยสู่เพื่อนบ้าน เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม ที่ผ่านมา นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ พร้อมคณะผู้บริหาร ได้เข้าพบ Mr.Otaka อัครราชทูตฝ่ายเศรษฐกิจ ณ สถาน เอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย เพื่อมอบเงินแก่ สภากาชาดญี่ปุ่นช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากเหตุการณ์ แผ่นดินไหวและสึนามิ

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
 นายวิจารณ์ สีมาฉายา รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
 นายวรศาสณ์ อภัยพงษ์ รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
 นางสาวชิวา แสงศรี เลขานุการกรม

บรรณาธิการ

นายนิชร คงเพชร

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นางสาวจุฑามาศ เอี่ยมสระศรี

กองบรรณาธิการ

นางอังคณา จันอุไร นางสาวนภวิศ บั้วสรวง นางสาวลัดดา จุลแสง นายบัญชาการ วินัยพานิช นางสาวกนกวรรณ สุขสด นางสาวพิรพร เพชรทอง นางสาวรุจิเรข ราชบุรี นางสาวพิชญญา เกตุนุติ นางสาวอัญชลี คงสมบุรณ์ นางสาวกานต์สินี ดวงดี นางสาวรารวรรณ เจลิมโอฐ นางสาวสินีนาง วรรณศรี นายไพฑูริ มีนะกนิษฐ นายวัชระ พันธุ์นราวิกิจ นางกรรณิกา เอี่ยมศิริ นายชัย ปทุมมานุสรณ์ นางสาวบรรจง ประภาธนานันท์ นายโกสุม เผือกทอง นายรุตเจรด หมดหลี

เรื่องเด่นในฉบับ

เรื่อง : พรพิมล พันธุ์เมธาฤทธิ์
 กองแผนงานและประเมินผล
 ภาพ : ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการมลพิษที่ผ่านมากับทิศทาง การจัดการมลพิษในอีก 5 ปีข้างหน้า นับเป็นประเด็น ที่กักกายซึ่งจะเชื่อมโยงการจัดการตั้งแต่เพอร์ระดับ ชาติถึงการจัดการระดับท้องถิ่น ภายใต้การมี ส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

การจัดการ...มลพิษ ของประเทศไทยในอีก 5 ปีข้างหน้า

กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดเวทีรับฟังความคิดเห็น รวบรวมพลังความคิดเพื่อจัดการมลพิษของประเทศไทยในอีก 5 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2555-2559) มาอย่างต่อเนื่อง เพื่อกำหนดกรอบและทิศทางในการจัดการมลพิษของประเทศไทยในอีก 5 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2555-2559) ที่ทันต่อสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนตั้งแต่เริ่มต้น และใช้ข้อมูลสถานการณ์มลพิษสิ่งแวดล้อม การวิเคราะห์และปัญหาอุปสรรคที่ผ่านมา เพื่อให้ได้แผนจัดการมลพิษฯ ที่สามารถนำไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันได้ โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจระดับส่วนกลางและส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน เครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) สื่อมวลชน ให้ความสนใจเข้าร่วม

สำหรับข้อคิดเห็นที่สำคัญจากการรับฟังความคิดเห็น พบว่าการเปิดเผยข้อมูลด้านมลพิษ (PRTR) ซึ่งเป็นประเด็นที่ประชาชนให้ความสำคัญ สามารถสร้างความเชื่อมั่นและความโปร่งใสให้ภาคอุตสาหกรรม สนับสนุนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และดำเนินกระบวนการผลิตที่อยู่ร่วมกับชุมชน โดยมีมาตรการจูงใจทางบวกสำหรับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีการจัดการสิ่งแวดล้อม นอกเหนือจากการบังคับใช้กฎหมาย การขยายการลงทุนจากต่างประเทศมาสู่ประเทศที่มีกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมไม่เข้มงวด การกำหนดหลักเกณฑ์ที่ออกมาต้องมีความเท่าเทียมกันเพื่อไม่ให้อุตสาหกรรมของไทยสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน สนับสนุนการจัดทำรายงานปริมาณการปลดปล่อยคาร์บอน นอกจากนี้ การให้องค์ความรู้แก่หน่วยงานในระดับจังหวัดเพื่อแก้ไขปัญหาร้องเรียนในระดับพื้นที่ซึ่งนับเป็นเรื่องสำคัญที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ

ล่าสุดเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม ที่ผ่านมา นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ เป็นประธานการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณา (ร่าง) แผนจัดการมลพิษ พ.ศ. 2555-2559 เพื่อพิจารณาถึงความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อการกำหนดแนวคิดและทิศทางการจัดการมลพิษในระยะ 5 ปีข้างหน้า แนวทางการดำเนินงานการจัดการมลพิษทั้งภาคชุมชน ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม ภาคคมนาคมและการขนส่ง การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและการวิจัยและพัฒนาเพื่อสนับสนุนการจัดการมลพิษ ซึ่ง คพ. จะดำเนินการรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ และปรับปรุงร่างแผนจัดการมลพิษ พ.ศ. 2555-2559 ฉบับสมบูรณ์ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษและคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติต่อไป

แผนปฏิบัติการกระบวนการและขั้นตอนการจัดทำแผนจัดการมลพิษ พ.ศ.2555-2559

รวบรวมข้อมูลจากรายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย/ผลการดำเนินงานจัดการมลพิษที่ผ่านมา/แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2550-2554/แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ.2550-2554 ทิศทางของการจัดการมลพิษสิ่งแวดล้อมของกระแสโลก และแผนงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

1. วิเคราะห์สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการมลพิษที่ผ่านมา

กรกฎาคม 2553

รวบรวมข้อมูลจากกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ.2555-2559/กรอบแนวคิดและทิศทางของแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2555-2559

2. วิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อการกำหนดแนวคิดและทิศทางการจัดการมลพิษในระยะ 5 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2555-2559)

สิงหาคม 2553

รับฟังความคิดเห็นและความคาดหวังจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง (หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน องค์กรอิสระ สถาบันการศึกษา อปท. และเครือข่ายภาคประชาชน)

3. ยกร่างกรอบแนวคิดและทิศทางของแผนจัดการมลพิษในระยะ 5 ปีข้างหน้า พ.ศ.2555-2559

กันยายน-ธันวาคม 2553

รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานราชการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักจากทุกภาคส่วน

4. ปรับปรุงแผนจัดการมลพิษ พ.ศ.2555-2559

มกราคม-มีนาคม 2554

รวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานต่างๆ และปรับปรุงร่างแผนจัดการมลพิษฯ ฉบับสมบูรณ์ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษ และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

5. นำเสนอคณะกรรมการควบคุมมลพิษและคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

เมษายน-พฤษภาคม 2554

ให้ทุกภาคส่วนโดยเฉพาะภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการมลพิษของประเทศ และกำหนดเป้าหมายและทิศทางร่วมกันอย่างชัดเจน

6. การแปลงแผนจัดการมลพิษไปสู่การปฏิบัติ

ดำเนินการภายหลังจากคณะกรรมการฯ มีมติเห็นชอบแล้ว

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็น “การกำหนดแผนจัดการมลพิษและวิเคราะห์การบริหารจัดการมลพิษของประเทศ” เมื่อวันที่ 16-18 กรกฎาคม 2553

ผลที่ได้จากการดำเนินงาน :

- ผลการทบทวนการจัดทำแผนฯ ที่ผ่านมา กำหนดรูปแบบในการวางแผนการจัดการมลพิษ วิเคราะห์ปัจจัยสำคัญ ปัญหา/อุปสรรคที่มีผลต่อการบริหารจัดการมลพิษของประเทศ
- จัดตั้งคณะทำงานจัดทำแผนจัดการมลพิษ พ.ศ.2555-2559 ของกรมควบคุมมลพิษ

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดกรอบของแผนจัดการมลพิษ พ.ศ.2555-2559 เมื่อวันที่ 24-25 สิงหาคม 2553

ผลที่ได้จากการดำเนินงาน :

- ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดทำแผนฯ
- จัดลำดับความสำคัญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน
- กำหนดประเด็นซักถาม เตรียมการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เรื่อง “ทิศทางการจัดการมลพิษของประเทศไทย”

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็น “ทิศทางการจัดการมลพิษของประเทศไทย” เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2553

ผลที่ได้จากการดำเนินงาน :

- ความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : ประเด็นที่ห่วงใยต่อการจัดการมลพิษของประเทศ/ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแผนฯ (ขยายผล/ปรับปรุง/เรื่องใหม่) และการมีส่วนร่วมในการทำงานของภาคส่วนต่างๆ

การดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

- ได้ปรับปรุง (ร่าง) แผนจัดการมลพิษฯ โดยเพิ่มเติมประเด็นจากการประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อร่างแผนจัดการมลพิษฯ เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2554 และประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้รับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) แผนจัดการมลพิษฯ เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2554 แล้ว
- จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณา (ร่าง) แผนจัดการมลพิษฯ ในวันที่ 2 พฤษภาคม 2554 ก่อนนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษ และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาต่อไป

การประชุมเชิงปฏิบัติการของคณะทำงานจัดทำแผนจัดการมลพิษ พ.ศ.2555-2559 เพื่อจัดทำโครงร่างของแผนจัดการมลพิษ พ.ศ.2555-2559 เมื่อวันที่ 8-9 กันยายน 2553

ผลที่ได้จากการดำเนินงาน :

- ผลการวิเคราะห์และทบทวนจัดกลุ่มความคิดเห็นที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- กำหนดโครงร่างแผนฯ โดยพิจารณาถึงยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายหลัก 4 กลุ่ม (อุตสาหกรรม ชุมชน เกษตรกรรม คมนาคม และการขนส่ง) และกำหนดกรอบแนวทาง/กลยุทธ์/มาตรการ/จุดเน้นของการจัดการมลพิษ โดยให้มีการจัดการมลพิษตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง

กรมควบคุมมลพิษได้นำ “กรอบแนวคิดและทิศทางการจัดการมลพิษของประเทศไทย” เสนอต่อส่วนราชการและองค์กรต่างๆ เมื่อเดือนมกราคม 2554 และได้จัดส่ง “แผนจัดการมลพิษ” ให้แก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมากกว่า 400 แห่ง ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอีกครั้ง จนมาเป็นรายละเอียดที่นำมาเสนอในการประชุมรับฟังความคิดเห็น เรื่อง “รวมพลังความคิดเพื่อจัดการมลพิษของประเทศไทย ในอีก 5 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2555-2559)” เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2554 ณ โรงแรมเซ็นจูรี่ พาร์ค กรุงเทพฯ

การประชุมเชิงปฏิบัติการของคณะทำงานจัดทำแผนจัดการมลพิษ พ.ศ. 2555-2559 เพื่อพิจารณารายละเอียดและบูรณาการร่างแผนจัดการมลพิษฯ ฉบับที่ 1 เมื่อวันที่ 10-12 ตุลาคม 2553

ผลที่ได้จากการดำเนินงาน :

- รายละเอียด (ร่าง) แผนจัดการมลพิษฯ โดยวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละกลุ่มเป้าหมายหลัก 4 กลุ่ม (จัดลำดับความสำคัญในการแก้ไขปัญหา มีมาตรการ/กลยุทธ์/แนวทางในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย)
- กำหนดวัตถุประสงค์ (ร่าง) แผนฯ และระดมความคิดเห็นถึงปัจจัยเอื้อและอุปสรรคที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนฯ ของทุกภาคส่วน (ผู้ประกอบการ องค์กรพัฒนาเอกชน ประชาชน ส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
- ยกร่างกรอบแนวคิดและทิศทางแผนจัดการมลพิษ พ.ศ.2555-2559 เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารแผนจัดการมลพิษฯ ครั้งที่ 1/2553 วันที่ 20 ตุลาคม 2553 ครั้งที่ 2/2553 วันที่ 8 พฤศจิกายน 2553 ครั้งที่ 3/2553 วันที่ 11 พฤศจิกายน 2553
- ปรับกรอบแนวคิดและทิศทางของแผนจัดการมลพิษฯ เพื่อนำไปรับฟังความคิดเห็นต่อ (ร่าง) กรอบแนวคิดและทิศทางของแผนฯ ในขั้นตอนต่อไป

การประชุมรับฟังความคิดเห็นของแผนจัดการมลพิษ พ.ศ.2555-2559 เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2554

ผลที่ได้จากการดำเนินงาน :

- ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อ (ร่าง) กรอบแนวคิดและทิศทางของแผนจัดการมลพิษ พ.ศ.2555-2559 ของหน่วยงานราชการและองค์กรหลักที่เกี่ยวข้องกับภาคชุมชน ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม และภาคคมนาคมและการขนส่ง จำนวน 65 หน่วยงาน ดำเนินการปรับแก้เพิ่มเติมร่างแผนจัดการมลพิษฯ ตามความเห็นและข้อเสนอแนะ และเวียนแจ้งหน่วยงานต่างๆ และทุกภาคส่วน

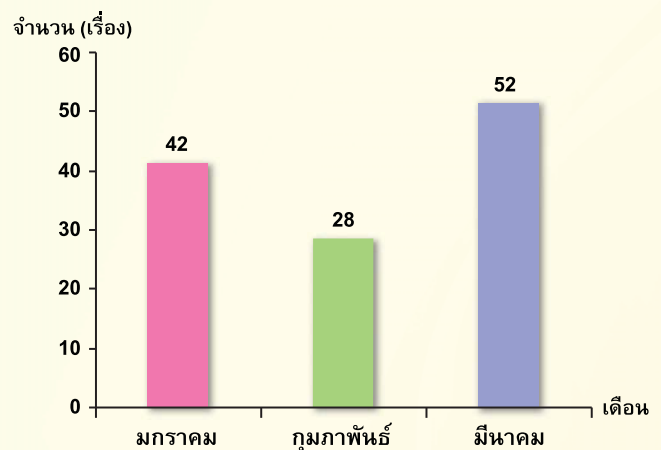

สถานการณ์เรื่องร้องเรียนด้านมลพิษ (เดือนมกราคม-มีนาคม 2554)

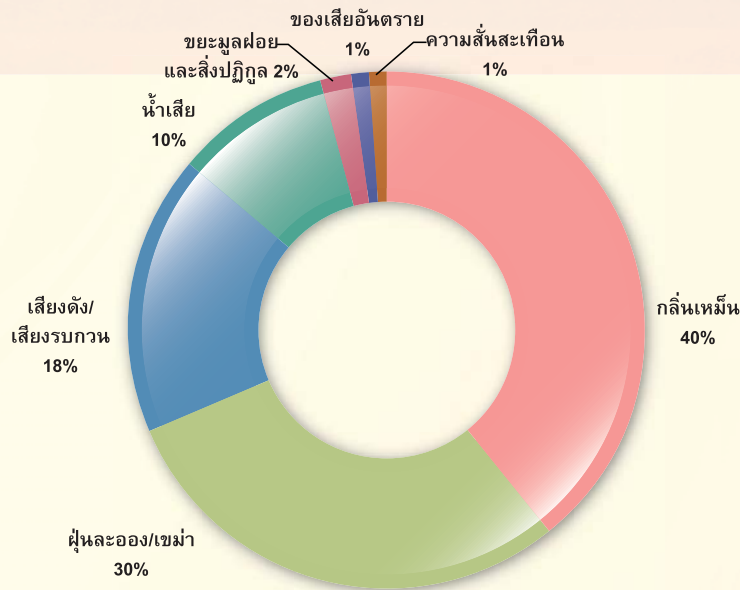
กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนและแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม 2554 จำนวน 76 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 62 และให้ความอนุเคราะห์แก่หน่วยงาน จำนวน 12 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 70 (ข้อมูล ณ วันที่ 20 เมษายน 2554)

กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) ได้รับเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม 2554 มีจำนวนทั้งสิ้น 122 เรื่อง (รูปที่ 1) โดยพบว่าในเดือนมีนาคมมีการร้องเรียนมากที่สุด จำนวนทั้งสิ้น 52 เรื่อง ปัญหามลพิษที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุด 2 อันดับแรก คือ ปัญหากลิ่นเหม็น คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ ปัญหาฝุ่นละออง/เขม่าควัน คิดเป็นร้อยละ 30 (รูปที่ 2) และเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน กรมควบคุมมลพิษจะให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือในการสนับสนุนด้านวิชาการแก่หน่วยงานที่ได้รับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่ที่ไม่สามารถดำเนินการได้ โดยในช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม 2554 กรมควบคุมมลพิษได้รับเรื่องขอความอนุเคราะห์จำนวนทั้งสิ้น 17 เรื่อง

รูปที่ 1 จำนวนเรื่องร้องเรียนระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม 2554

รูปที่ 2 สัดส่วนปัญหามลพิษที่มีการร้องเรียนระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม 2554

พื้นที่ที่มีเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษมากที่สุด คือ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีเรื่องร้องเรียนรวม 83 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 68 ของเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษของทั้งหมดที่ได้รับระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม 2554 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 สถิติเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษแบ่งตามพื้นที่ ระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม 2554

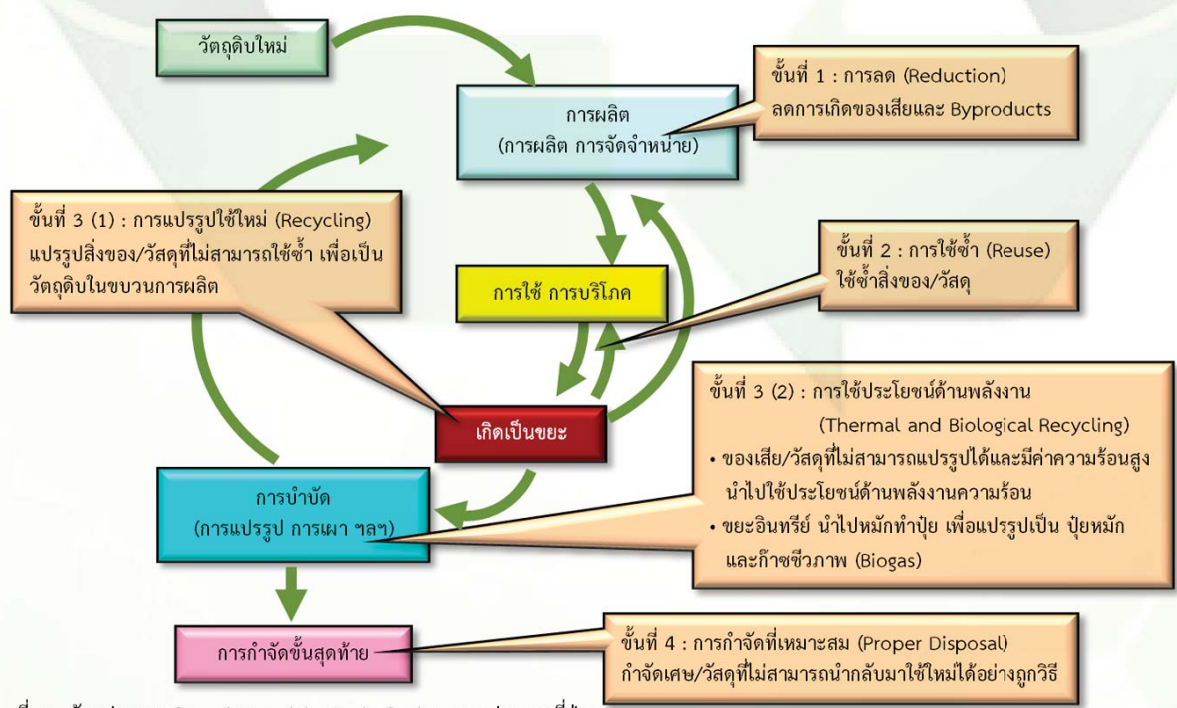
พื้นที่	จำนวน (เรื่อง)
กรุงเทพมหานคร	62
ปริมณฑล	
นครปฐม (7) นนทบุรี (4) ปทุมธานี (4) สมุทรปราการ (2) สมุทรสาคร (4)	21
ภาคกลาง	
กาญจนบุรี (1) ชัยนาท (0) นครนายก (0) ประจวบคีรีขันธ์ (1) พระนครศรีอยุธยา (3) เพชรบุรี (0) ราชบุรี (2) ลพบุรี (1) สมุทรสงคราม (0) สระบุรี (0) สิงห์บุรี (0) สุพรรณบุรี (0) อ่างทอง (0) จันทบุรี (0) ฉะเชิงเทรา (0) ชลบุรี (6) ตราด (0) ปราจีนบุรี (0) ระยอง (1) สระแก้ว (0)	15
ภาคเหนือ	
กำแพงเพชร (0) เชียงราย (2) เชียงใหม่ (2) ตาก (0) นครสวรรค์ (3) น่าน (1) พะเยา (0) พิจิตร (0) พิษณุโลก (1) เพชรบูรณ์ (0)แพร่ (0) แม่ฮ่องสอน (0) ลำปาง (0) ลำพูน (0) สุโขทัย (0) อุตรดิตถ์ (0) อุทัยธานี (0)	9
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
กาฬสินธุ์ (0) ขอนแก่น (2) ชัยภูมิ (0) นครพนม (0) นครราชสีมา (1) บุรีรัมย์ (0) มหาสารคาม (0) มุกดาหาร (0) ยโสธร (1) ร้อยเอ็ด (1) เลย (1) ศรีสะเกษ (2) สกลนคร (0) สุรินทร์ (0) หนองคาย (0) หนองบัวลำภู (1) อำนาจเจริญ (0) อุตรธานี (0) อุบลราชธานี (0)	9
ภาคใต้	
กระบี่ (0) ชุมพร (0) ตรัง (0) นครศรีธรรมราช (3) นราธิวาส (0) ปัตตานี (0) พังงา (1) พัทลุง (0) ภูเก็ต (0) ยะลา (0) ระนอง (0) สงขลา (0) สตูล (0) สุราษฎร์ธานี (2)	6

ลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ (Reduce Reuse Recycle : 3Rs)

ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมได้ทวีความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ ประกอบกับข้อจำกัดด้านทรัพยากรธรรมชาติและงบประมาณที่เกี่ยวข้องในการจัดการสิ่งแวดล้อม รัฐบาลจึงได้ให้ความสำคัญกับแนวทางการบริหารจัดการมลพิษรูปแบบใหม่ที่เน้นการส่งเสริมและอนุรักษ์ไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ (Resource Conservation and Recovery) โดยมีสาระสำคัญคือ “การป้องกันการเสื่อมโทรมหรือการสูญสิ้นไปและนำกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติที่อาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เพื่อให้เกิดสมดุลและเป็นรากฐานในการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคมของประเทศอย่างยั่งยืน” ดังนั้นเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับนโยบายจึงมีการประยุกต์หลักการด้าน 3Rs (Reduce Reuse Recycle) เข้ากับระบบ

บริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยการควบคุมปริมาณขยะมูลฝอยหรือของเสียที่แหล่งกำเนิด และการเพิ่มประสิทธิภาพการคัดแยกและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยหรือของเสียที่เกิดขึ้นก่อนที่จะนำไปกำจัดขั้นสุดท้ายอย่างถูกหลักวิชาการต่อไป กรมควบคุมมลพิษกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์การดำเนินงานด้านการลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ (ยุทธศาสตร์ 3Rs) เพื่อให้การดำเนินงานลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ของประเทศไทยเป็นไปอย่างมีระบบครบวงจรและมีประสิทธิภาพ โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วนแบบบูรณาการซึ่งจะช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยที่แหล่งกำเนิด เพิ่มประสิทธิภาพการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่

ที่มา : ดัดแปลงจาก Sound Material - Cycle Society ของประเทศญี่ปุ่น

รูปที่ 1 หลักการดำเนินงานด้าน 3Rs ของประเทศไทย

ยุทธศาสตร์การดำเนินงานด้าน 3Rs ของประเทศไทย ได้กำหนดให้ครอบคลุมทุกขั้นตอนของการจัดการของเสีย ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การจัดจำหน่ายและบริโภค การนำกลับมาใช้ใหม่ การบำบัดและกำจัด (รูปที่ 1) โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ และประชาชน เพื่อให้เกิดการดำเนินงานในลักษณะการบูรณาการ และเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การประยุกต์ใช้หลักการด้าน 3Rs จะต้องพิจารณาให้ครอบคลุมทุกขั้นตอนของการเกิดเป็นของเสียและแนวทางการบริหารจัดการ โดยมียุทธศาสตร์หลักและสาระสำคัญดังนี้

• **ยุทธศาสตร์ที่ 1 การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Resource Efficiency)** ครอบคลุมขั้นตอนการผลิตและจำหน่าย มุ่งเน้นเรื่องการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการควบคุมป้องกันการเกิดของเสีย การส่งเสริมการใช้ประโยชน์ของเสียจากกระบวนการผลิต ซึ่งมาตรการที่สำคัญ อาทิ การออกแบบสินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco-design) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ก่อให้เกิดของเสียน้อยกว่า การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิตให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการนำของเสียหรือวัสดุผลพลอยได้ (By-product) กลับมาใช้ใหม่ การควบคุมคุณภาพวัตถุดิบใช้แล้วทั้งภายในประเทศและจากต่างประเทศที่นำเข้ามาเพื่อเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิต

• **ยุทธศาสตร์ที่ 2 การบริโภคอย่างยั่งยืน (Sustainable Consumption)** ครอบคลุมขั้นตอนการบริโภคสินค้า มุ่งเน้นการบริโภคอย่างยั่งยืน โดยการเสริมสร้างจิตสำนึกของประชาชนในการลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ การเสริมสร้างสังคมรีไซเคิล การส่งเสริมการจัดซื้อและบริโภคสินค้าหรือบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Purchasing Network) ตลอดจนการสร้างแรงจูงใจ (Incentives) เพื่อกำหนดให้ผู้ประกอบการรับผิดชอบการผลิตที่ยั่งยืน (Sustainable Production) เช่น สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของตนตลอดวัฏจักรชีวิต การผลิตสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

• **ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มประสิทธิภาพการลดและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย** โดยมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการลดและใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย การส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดหรือภายหลังจากการบริโภค ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำระบบเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจรีไซเคิล พัฒนาระบบการใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวมระดับภูมิภาค (Eco-town Project) รวมทั้งการส่งเสริมความร่วมมือภาครัฐและภาคเอกชนในระบบการใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยให้เชื่อมโยงกับกลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism : CDM)

• **ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบำบัดและกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ** จะเน้นการพัฒนากระบวนการบำบัดและกำจัดขยะมูลฝอย และการกำกับดูแลระบบบำบัดและกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักวิชาการ รวมทั้งการติดตามตรวจสอบและฟื้นฟูระบบบำบัดและกำจัดขยะมูลฝอยให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ของชุมชนในบริเวณข้างเคียง

กรมควบคุมมลพิษได้นำยุทธศาสตร์การดำเนินงานด้านการลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ (Reduce Reuse Recycle : 3Rs) เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษในการประชุมคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ครั้งที่ 4/2553 เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2553 ซึ่งคณะกรรมการควบคุมมลพิษได้มีมติเห็นชอบในหลักการของยุทธศาสตร์ 3Rs โดยมีข้อสังเกตดังนี้

1) ควรมีการให้ความรู้และทำความเข้าใจในเรื่องคำจำกัดความ ความหมายของคำว่า 3Rs (Reduce Reuse Recycle) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนทั่วไป

2) การตั้งตัวเลขค่าเป้าหมายต่างๆ ควรเป็นเป้าหมายที่สอดคล้องกับข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบัน และคำนึงถึงความเป็นไปได้ในวิธีการวัดผลในอนาคต โดยอาจแบ่งระยะเวลาการดำเนินการ (Phasing) ของยุทธศาสตร์ฯ

3) การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ควรกำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ชัดเจน เช่น การลดการใช้ถุงพลาสติกให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ลดปริมาณขยะมูลฝอยได้ถึง 150,000 ตันต่อปี ฯลฯ

ทั้งนี้กรมควบคุมมลพิษจะได้นำข้อสังเกตของคณะกรรมการควบคุมมลพิษมาประกอบการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ 3Rs เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยที่แหล่งกำเนิด เพิ่มประสิทธิภาพการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการนำเสนอยุทธศาสตร์ 3Rs ต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามลำดับต่อไป

ท้องถิ่นกับการจัดการขยะมูลฝอย...

พลังที่ไม่ควรมองข้าม

จากผลการดำเนินงานโครงการสนับสนุนและเสริมสร้างสมรรถนะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชน ในปีที่ผ่านมาพบว่า อปท. ส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทำให้เกิดการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชนเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ แต่ อปท. บางแห่งยังคงมีปัญหาในเรื่องของการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่สามารถดำเนินการกำจัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากข้อจำกัดด้านงบประมาณและบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการดูแลและเดินระบบ ดังนั้นเพื่อให้ อปท. ต่างๆ มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการเพิ่มสมรรถนะการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในด้านต่างๆ และเพื่อให้ อปท. สามารถนำประสบการณ์จากพื้นที่ต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ รวมถึงใช้ประกอบในการปรับปรุงจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยได้

กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) จึงร่วมกับสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1-16 และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด จำนวน 68 แห่ง ดำเนินโครงการสนับสนุนและเสริมสร้างสมรรถนะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2554 โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในระดับเทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบลที่เข้าร่วมดำเนินโครงการฯ จำนวน 131 แห่ง โดยจัดให้มีการสัมมนา “แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ในระหว่างวันที่ 28-30 มีนาคม ที่ผ่านมาน ณ โรงแรมเอเชีย พัทยา จังหวัดชลบุรี โดยมีผู้เข้าร่วมการสัมมนา ประกอบด้วย ผู้แทนจากสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค ผู้แทนจากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และได้เปิดเวทีให้ท้องถิ่นนำเสนอตัวอย่าง “การใช้โปรแกรมการคำนวณอัตราค่าบริการด้านการจัดการขยะมูลฝอย” และสรุปผล “แนวคิดในการกำหนดอัตราค่าบริการด้านการจัดการขยะมูลฝอย” รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการสัมมนา อภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการเพิ่มสมรรถนะการบริหารจัดการขยะมูลฝอยด้านต่างๆ

สำหรับเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชน ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ได้แก่ 1) แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอย 2) กิจกรรมลด คัดแยก และใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยหรือของเสียอันตรายจากชุมชน 3) ประสิทธิภาพในการเก็บขนขยะมูลฝอย 4) การบริหารจัดการขยะมูลฝอยหรือมูลฝอยติดเชื้อในลักษณะรวมศูนย์ 5) ประสิทธิภาพในการกำจัดขยะมูลฝอย และ 6) รายได้ในการจัดการขยะมูลฝอย

บัตรประจำตัว

เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ/พนักงานเจ้าหน้าที่

เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดส่วนราชการต่างๆ ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็น เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 เป็นจำนวนมากไม่น้อยที่มีข้อข้องใจหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับปัญหาว่า การมีหรือไม่มีบัตรประจำตัว เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ จะส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 หรือไม่ว่างไร โดยส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวมีความเข้าใจว่า “เมื่อยังไม่ได้ทำหรือยังไม่มีบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ก็จะไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 ได้” โดยความเข้าใจเช่นว่านี้ สาเหตุส่วนหนึ่งอาจมาจากบทบัญญัติในมาตรา 84 วรรคหนึ่ง ที่กำหนดว่า “ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษต้องแสดงบัตรประจำตัว เมื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องร้องขอ” ซึ่งอาจทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษแล้ว แต่ยังไม่มียบัตรประจำตัวเจ้าพนักงาน จึงไม่กล้าที่จะดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตน เพราะเข้าใจว่าตนยังไม่อำนาจหน้าที่ที่ทราบได้ที่ยังไม่มีบัตรประจำตัวเจ้าพนักงาน ดังนั้นหากดำเนินการอย่างไรไปแล้ว อาจจะเป็นการกระทำผิดกฎหมาย เป็นเหตุให้เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษใช้เป็นเหตุในการฟ้องร้องดำเนินคดีกับตนได้ในภายหลัง ฉะนั้นเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงน่าที่จะต้องมาไขข้อข้องใจกันว่าแท้จริงแล้วเป็นเช่นนั้นหรือไม่

โดยหลักแล้วการมีหรือไม่มีอำนาจหน้าที่ในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ย่อมขึ้นอยู่กับว่า เจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 แล้วหรือไม่ ส่วนบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือ

พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเพียงหลักฐานเพื่อใช้ในการแสดงตนว่าเป็นเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เท่านั้น การไม่มีบัตรประจำตัวหรือมีบัตรประจำตัวแต่บัตรหมดอายุแล้วก็ตาม ก็มิได้ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 ไม่มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายฉบับนี้บัญญัติไว้แต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม ขณะที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ยังไม่มีบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เนื่องจากบัตรประจำตัวหมดอายุ ขำรูด สูญหาย หรืออยู่ระหว่างการขอมีบัตรประจำตัวใหม่ หากมีเหตุร้องเรียนหรือมีปัญหาด้านมลพิษเกิดขึ้น และบุคคลที่เกี่ยวข้องร้องขอเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ก็อาจจะใช้การแสดงบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐพร้อมกับประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม หรือประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่แต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ไปก่อนได้ ทั้งนี้เพื่อให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 ในการติดตามตรวจสอบ แก้ไขเรื่องร้องเรียนและปัญหามลพิษที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคตได้ นอกจากนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา 85 ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาดังนั้นเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษและพนักงานเจ้าหน้าที่จึงต้องระมัดระวัง หากไม่ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของตนก็อาจมีความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 157 ได้

คพ.

ศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสารอินทรีย์ในรูปบีโอดี และของแข็งแขวนลอยในท่อรวบรวมน้ำเสีย

จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำเสียที่เข้าระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนทั่วประเทศที่ผ่านมา พบว่าค่าบีโอดี (BOD) และค่าของแข็งแขวนลอย (TSS) ที่เข้าระบบมีค่าค่อนข้างต่ำ ซึ่งได้มีการสันนิษฐานว่าเกิดขึ้นจากปัจจัยหลายประการ อาทิ น้ำทิ้งจากบ่อเกรอะไม่ถูกรวบรวมเข้าท่อรวบรวมน้ำเสีย หรือการเจือจาง หรือเกิดจากปัจจัยภายในเส้นท่อด้วย ได้แก่ การย่อยสลายโดยจุลินทรีย์ทั้งแบบใช้และไม่ใช้ออกซิเจนในท่อรวบรวมน้ำเสียหรือการตกตะกอน ซึ่งในปัจจุบันการศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสารอินทรีย์ในรูปบีโอดีและของแข็งแขวนลอยในท่อรวบรวมน้ำเสียในประเทศไทยยังไม่มีการศึกษาไว้ ดังนั้นการศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงมีความสำคัญเพื่อใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงข้อมูลสำหรับการออกแบบระบบบำบัดน้ำเสียสำหรับประเทศไทย

ในปี พ.ศ.2553 และ พ.ศ.2554 ส่วนน้ำเสียชุมชน สำนักจัดการคุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ ได้ทำการสำรวจและเก็บตัวอย่างน้ำในท่อรวบรวมน้ำเสีย เพื่อหาความสัมพันธ์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสารอินทรีย์ในรูปบีโอดีและของแข็งแขวนลอยในท่อรวบรวมน้ำเสียใน 3 กรณี ในพื้นที่ที่มีการรวบรวมน้ำเสียไปบำบัดยังระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน พื้นที่ที่ยังไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย และพื้นที่ที่ใช้ท่อแรงดันส่งน้ำเสียที่มีความยาวต่อเนื่อง 10 กิโลเมตร ไปบำบัดยังระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน โดยได้คัดเลือกพื้นที่ศึกษาไว้ 3 พื้นที่ ได้แก่

(1) พื้นที่เทศบาลเมืองกาญจนบุรี เป็นพื้นที่ตัวอย่างสำหรับพื้นที่ที่มีการรวบรวมน้ำเสียไปบำบัดยังระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน โดยเป็นท่อขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1.5 เมตร ความยาวของท่อในช่วงที่ทำการศึกษา 3.2 กิโลเมตร โดยมีจุดเก็บตัวอย่าง 6 จุด ดังแสดงในรูปที่ 1 โดยมีการเก็บตัวอย่างน้ำใน 2 กรณี ได้แก่ กรณีน้ำเสียไหลในสภาพปกติ และกรณีการสูบน้ำเสียเข้าไปที่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

รูปที่ 1 แนวท่อรวบรวมน้ำเสียที่ทำการศึกษา (เทศบาลเมืองกาญจนบุรี)

(2) พื้นที่เทศบาลตำบลดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นพื้นที่ตัวอย่างสำหรับพื้นที่ที่ยังไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม โดยเป็นท่อขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.8 เมตร ความยาวของท่อในช่วงที่ทำการศึกษาคือ 1 กิโลเมตร โดยมีจุดเก็บตัวอย่าง 4 จุด ดังแสดงในรูปที่ 2

รูปที่ 2 แนวท่อรวบรวมน้ำเสียที่ทำการศึกษาคือ (เทศบาลตำบลดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี)

(3) พื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี เป็นพื้นที่ตัวอย่างสำหรับพื้นที่ที่ใช้ท่อแรงดันส่งน้ำเสียที่มีความยาวท่อเกิน 10 กิโลเมตร ไปบำบัดยังระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน โดยใช้ท่อ HDPE ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.4 เมตร ความยาวของท่อในช่วงที่ทำการศึกษาคือ 18.5 กิโลเมตร โดยมีจุดเก็บตัวอย่าง 2 จุด ดังแสดงในรูปที่ 3

รูปที่ 3 แนวท่อรวบรวมน้ำเสียที่ทำการศึกษาคือ (เทศบาลเมืองเพชรบุรี)

จากผลการศึกษาลักษณะน้ำเสียของเทศบาลทั้ง 3 แห่งดังกล่าวพบว่าน้ำเสียในท่อรวบรวมน้ำเสียมีลักษณะสมบัติที่สามารถถูกย่อยสลายได้ทางชีวภาพ (Biodegradable) เนื่องจากน้ำเสียมีอัตราส่วนระหว่างบีโอดีละลายน้ำต่อบีโอดี (SBOD : BOD ratio) อยู่ในช่วง 0.4-0.6 ส่วนของแข็งแขวนลอย (SS) ส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 80) เป็นของแข็งประเภทอินทรีย์

การเปลี่ยนแปลงของสารอินทรีย์ในรูปบีโอดีละลายน้ำในท่อรวบรวมน้ำเสียของพื้นที่ศึกษามีแนวโน้มลดลง (ร้อยละ 15-71) แต่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในพื้นที่เทศบาลเมืองกาญจนบุรีและเทศบาลตำบลดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่อาจสรุปได้ว่าเกิด

จากการย่อยสลายทางชีวภาพ (Biodegradation) เนื่องจากมีปัจจัยอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ในกรณีท่อแรงดันของเทศบาลเมืองเพชรบุรีมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดการย่อยสลายทางชีวภาพ (Biodegradation) ในเส้นท่อ เนื่องจากสามารถลดค่าบีโอดีละลายน้ำ (Soluble BOD) ได้ร้อยละ 71 และมีระยะเวลาในการไหล (Travelling Time) ค่อนข้างนาน (ประมาณ 7.6 ชั่วโมง)

อย่างไรก็ตาม การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของสารอินทรีย์ในรูปบีโอดีและของแข็งแขวนลอยในท่อรวบรวมน้ำเสียนี้เป็นการศึกษาในเบื้องต้น จึงต้องรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้ทราบถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนต่อไป

รวมใจกักตัก อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

วันที่ 22 เมษายน นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เป็นประธานเปิดงาน รวมใจกักตัก อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ภายใต้โครงการทำดีเพื่อแผ่นดิน ถวายพระเจ้าแผ่นดิน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โครงการนำ...ดูหน้าพระราชหฤทัย ๕ ทรงให้แก่ปวงชน กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และโครงการปลูกต้นไม้ สร้างฝาย ขยายคูคลอง สอนองพระมหากษัตริย์คุณ โดยกองทัพบก โดยมีนายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นายโชติ ตราชู ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ และหัวหน้าส่วนราชการ เข้าร่วม ณ พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน จังหวัดฉะเชิงเทรา และการจัดกิจกรรมดังกล่าวได้จัดกิจกรรมพร้อมกันทั้ง 4 ภูมิภาค ได้แก่ พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน จังหวัดฉะเชิงเทรา พื้นที่อุทยานแห่งชาติภูผายล จังหวัดสกลนคร พื้นที่คลองน้ำเจ็ด และคลองนาน้อย จังหวัดตรัง พื้นที่บ้านนาหวาย จังหวัดเชียงใหม่ กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) เป็นหน่วยงานหลักจัดกิจกรรมที่บ้านนาหวาย จังหวัดเชียงใหม่ โดยมี ดร.วิจารย์ สิมาฉายา รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ร่วมกิจกรรมดังกล่าว

4 เมษายน ใต้คนของเรา

วันที่ 4 เมษายน นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ เป็นประธานในพิธีเจริญพระพุทธมนต์ และมอบเข็มเชิดชูเกียรติบุคลากร เนื่องในโอกาสกิจกรรม 4 เมษายน ใต้คนของเรา วันคล้ายวันสถาปนากรมควบคุมมลพิษ ครบรอบ 19 ปี ณ ห้องประชุมศักดิ์สิทธิ์

สงกรานต์ปี 2554 สืบสานประเพณีไทย

วันที่ 12 เมษายน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) จัดกิจกรรมรดน้ำขอพรจากผู้บริหารเนื่องในโอกาสวันสงกรานต์ปี 2554 สืบสานประเพณีไทย โดยมีนายโชติ ตราชู ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำผู้บริหารพร้อมข้าราชการและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ ร่วมรดน้ำขอพรจากนายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหลังจากนั้นได้มีการซ้อมแผนการป้องกันและการปฏิบัติตัวรับมือแผ่นดินไหว ณ ห้องประชุมศักดิ์สิทธิ์ ตริเตช ทั้งนี้ในช่วงเที่ยงข้าราชการพร้อมเจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษ ได้ร่วมรดน้ำขอพรจาก ดร.สุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ นายวรศาสน์ อภัยพงษ์ และนายวิจารย์ สิมาฉายา รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

ตริเตช อาคารควบคุมมลพิษ โดยมีผู้บริหาร ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมในพิธี

คพ. ระดมภาคีรัฐมุ่งสู่การจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการสีเขียว

วันที่ 20 เมษายน นายสุพัฒนีย์ หวังวงศ์วัฒนา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ (คพ.) เป็นประธานและชี้แจงนโยบายและผลจากการดำเนินโครงการจัดซื้อจัดจ้าง ในงานสัมมนาการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของภาครัฐ ในปี 2551-2553 ณ โรงแรมโกลเด้นทิวลิป ซอฟเฟอริน กรุงเทพฯ แก่บุคลากรด้านการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ เพื่อให้ภาครัฐสามารถเป็นผู้นำและสร้างแรงขับเคลื่อนให้ภาคการผลิตมุ่งสู่การผลิตและการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเป็นผู้นำของภาคเอกชนและประชาชนในการบริโภคสินค้าและบริการที่ห่วงใยต่อสิ่งแวดล้อม

คพ. รับมอบวัสดุอะลูมิเนียมจาก SCG

วันที่ 6 พฤษภาคม นายสุพัฒนีย์ หวังวงศ์วัฒนา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ เป็นประธานรับมอบวัสดุอะลูมิเนียมจาก บมจ.เอสซีจี เปเปอร์ และเปิดห้องคาราโอเกะที่ได้จากการบริจาคเงิน โครงการรักษ์โลก รักไร้ขีดเคิล SCG Paper โดยมีคุณประกอบ พิกุลกานตเลิศ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน และคุณฉันทิมา นียะพันธ์ ผู้จัดการงานธุรกิจสัมพันธ์ เป็นตัวแทนพนักงานมอบวัสดุอะลูมิเนียมและให้การต้อนรับ

ระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน

กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) พัฒนาระบบการจัดการน้ำเสียชุมชน หรือ MSMS 2008 ขึ้น (Municipal Sewage Management System 2008) เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ใช้ในการจัดระบบการบริหารงานภายในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสียชุมชน และปรับปรุงการดำเนินงานด้านการดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ซึ่งปัจจุบันมีอปท. ดำเนินงานครบถ้วนเป็นไปตามข้อกำหนด และได้รับประกาศรับรองระบบ MSMS 2008 จำนวน 2 พื้นที่ ได้แก่ เทศบาลนครเชียงรายและเทศบาลนครภูเก็ต ถือเป็นต้นแบบอปท. ที่มีการบริหารจัดการน้ำเสียชุมชนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

เครือข่ายสื่อสารกับงานสิ่งแวดล้อม

วันที่ 7 เมษายน นายวิจารย์ สิมาฉายา รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ เป็นประธานเปิดการสัมมนาเครือข่ายสื่อสารกับงานสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบถึงปัญหาและการป้องกันปัญหาหมอกควันและสิ่งแวดล้อม โดยมีสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรหมู่บ้าน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์จังหวัด สื่อมวลชนท้องถิ่นเข้าร่วมสัมมนา

“โครงการเรียกคืนอะลูมิเนียมเพื่อจัดทำ
ขาเทียมพระราชทาน ร่วมบริจาค โดยส่ง
ทางไปรษณีย์ หรือที่กรมควบคุมมลพิษ”

ปัญหามลพิษ
1650
อุบัติเหตุสารเคมี

สายด่วน 1650

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- รับแจ้งเหตุฉุกเฉินจากอุบัติเหตุสารเคมี
- รับแจ้งเรื่องร้องเรียนมลพิษ
- ให้บริการข้อมูลการระงับภัยสารเคมีเบื้องต้น

GREEN SERVICE

“อุ๊สีเขียว”

คลินิกไอเสียมาตรฐาน

รักรถ ลดโลกร้อน กับอุ๊สีเขียว

คลินิกไอเสียมาตรฐาน

บริการคุณภาพ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

ติดต่อขอทราบข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

กรมควบคุมมลพิษ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

92 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทร. 0 2298 2082-4 โทรสาร 0 2298 2085

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน

ใบอนุญาตเลขที่ 32/2538

ไปรษณีย์สามเสนใน

เรียน